

Leioako Erizaintzako
Unibertsitate Eskola
Escuela Universitaria
de Enfermería de Leioa

Osasun Mentalerako Erizaintza

7.1. gaia:

GOGO-ALDARTEAREN NAHASTEAK: NAHASTE DEPRESIBOA

Marta Arrue
marta.arrue@ehu.es

eman ta zabal zazu
universidad
del país vasco euskal herriko
unibertsitatea

NAHASMENDU DEPRESIBOAK

Ikasketa-helburuak

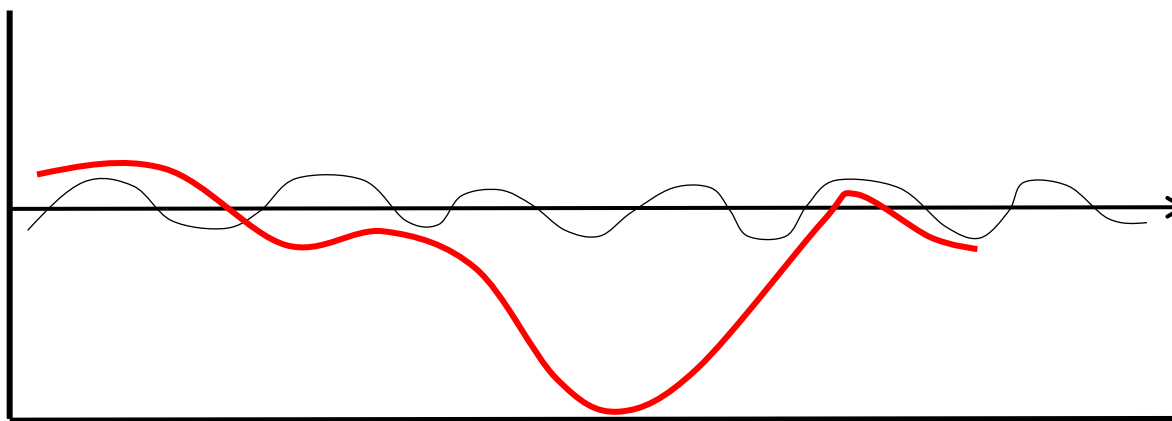
- Nahasmendu depresiboari lotutako estatistika epidemiologikoak eztabaidatzea.
- Nahasmendu depresiboaren garapeneko inplikazio etiologikoak ezagutzea.
- Desoreka horren sintomak ezagutzea eta informazio hori gaixoak ebaluatzean erabiltzen jakitea.
- Gaixo bakoitzarentzako erizaintzako esku-hartze egokiak ezagutzea.
- Nahasmendu depresiboari buruz gaixoei nahiz senideei azaldu beharreko alderdi garrantzitsuak identifikatzea.
- Desoreka horren tratamenduaren modalitate garrantzitsuei buruz gogoeta egitea.

Autokontzientzia lantzen...

Pentsatu pasa duzun gertakaririk okerreanean. Zer sentitu zenuen? Nola erreakzionatu zenuen? Nola erreakzionatu zuten zure ingurukoek?

GOGO-ALDARTEAREN NAHASTEAK

Aldartea

Aldarte normala

Depresioa

Denbora

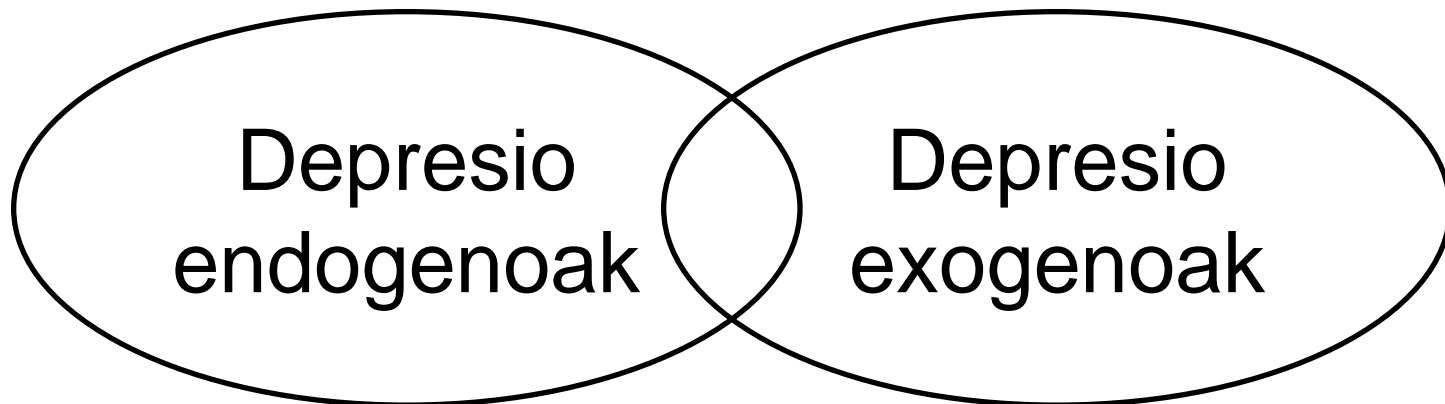
- ✓ Intentsitatea
- ✓ Denbora
- ✓ Interferentzia

Depresioa: “gaitz mentalen katarroa”

- Populazioaren % 5-20
- Med.orokorrean (%10-20), Psikiatrian (%50)
(3tik, 1ek eskatzen du laguntza)
- Emakumea/gizona: 4:1 → 2:1 (gaur egun)
- Hasiera 20-50 urte tartean
- Egoera zibila: alarguna, banatua, ezkongai.
- Ez-gaitasunaren 5. kausa
- Buru-hilketaren 1. kausa (%70ek depresioa)

ETIOLOGIA

- Faktore biologikoak
- Faktore psikologikoak
- Faktore sozialak

(Rojas, 2006)

ETIOLOGIA

• Faktore biologikoak

- Faktore psikologikoak
- Faktore sozialak

- ✓ Aurrejoera genetikoa
- ✓ Aurretik depresioa sufritu izana
- ✓ Burmuinaren metabolismoan alt. biokimikoa
- ✓ Gaixotasun espezifikokoak (neoak, infek..)
- ✓ Min edo gaixotasun kronikoak
- ✓ Farmakoak (anti-hipertents./inflam./park.)
- ✓ Elikadura egoera (VitB₁₂, A.Fól. defizita)
- ✓ Gabezia sentsoriala (gorreria, itsutasuna)

ETIOLOGIA

- Faktore biologikoak

- **Faktore psikologikoak**

- Faktore sozialak

- ✓ Gainditu gabeko gatazkak
- ✓ Aurretiko nortasuna
  - Autoritarioak
  - Lehiakorrak
  - Obsesiboak
- ✓ Memoria galera eta dementzia
- ✓ Nortasunaren asaldurak

ETIOLOGIA

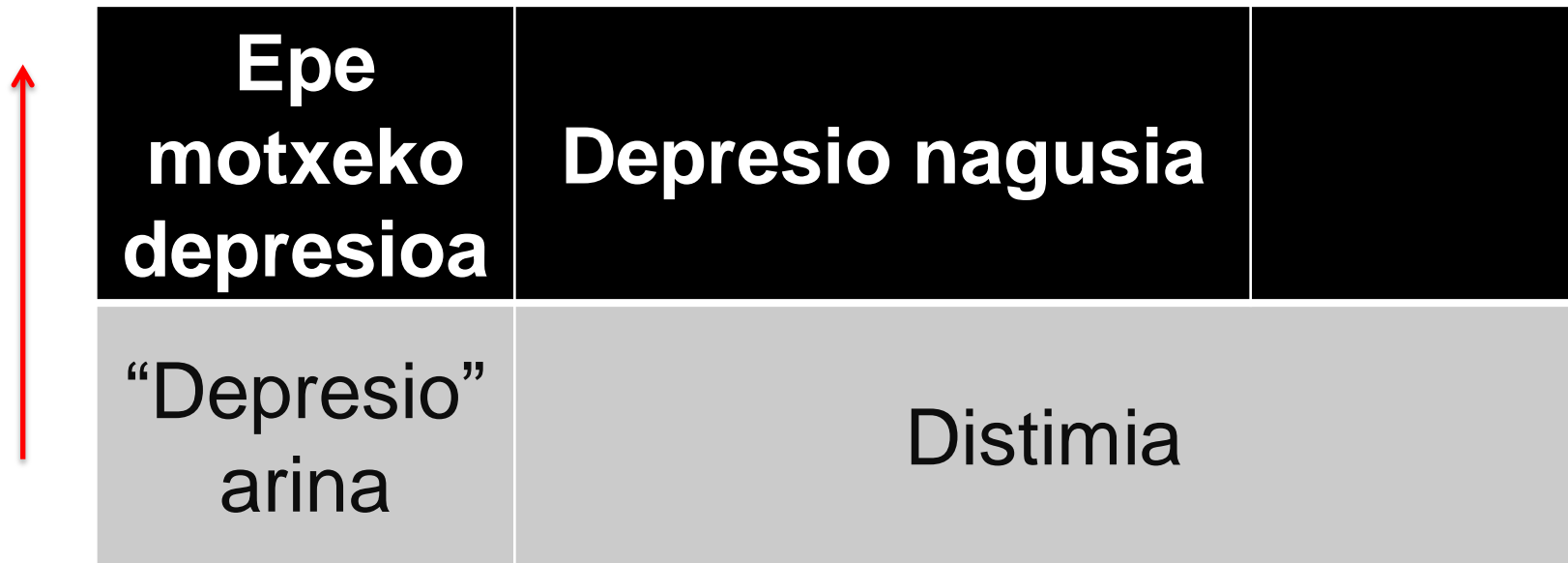
- Faktore biologikoak
- Faktore psikologikoak
- **Faktore sozialak**

- ✓ Bizi-gertakari estresagarriak
- ✓ Familiako edo lagunaren heriotza
- ✓ Bakardadea
- ✓ Lana galdu edo erretiratzea
- ✓ Sarrera ekonomikoen gutxitzea
- ✓ Gehiegizko babesa $\Rightarrow$ autonomia falta

Depresio Motak

Sintomen

intentsitatea

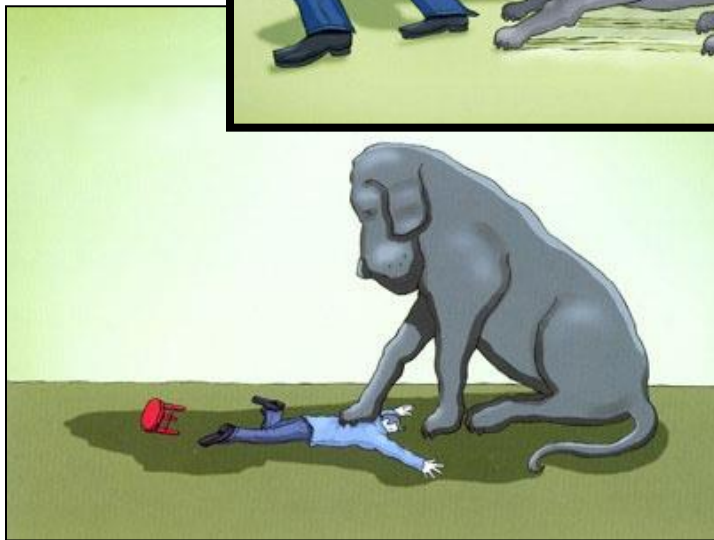
2 aste

2 urte

Sintomen iraupena

PENTSAMENDU KRITIKOA

“I had a black dog, his name was depression”

(Matthew Johnstone, 2007)

Zeinu eta sintomak

(Matthew Johnstone, 2007)

Oinarrizkoak	Somatikoak
<ul style="list-style-type: none"> • Tristura • Suminkortasuna (disforia) • Anhedonia	<ul style="list-style-type: none"> • Loaren asaldura • Janguraren asaldura • Sexu asaldurak • Astenia/nekea
<ul style="list-style-type: none"> • Memoria ↓ • Kontzentrazioa ↓ • Inhibizioa/urduritasuna • Norberaren itxura ↓	<ul style="list-style-type: none"> • Autosalaketa • Ezezkortasuna • Buruaz-beste ideiak • Hutsune sentazioa
Konduktualak	Pentsamenduarenak

Sintomen ezaugarri paradoxikoak

- Sintoma asko beste gaixotasun batzuetan aurkitzen dira.
- Diagnostikoak diren sintomak daude.
- Bi norabidetako sintomak daude.
- Bi pertsonak ez dituzte sintoma berdinak izan behar.
- Pertsona batek, bi depresioetan ez ditu sintoma berdinak izan behar.

Dimentsioaniztun tratamendua

Jarduera fisikoa

Sare soziala

Medikazioa

Erlajazio teknikak

Psikoterapia

Lanbide-terapia, artea, musika...

(Matthew Johnstone, 2007)

Tratamendua

- Gaixotasunak lehenbaitlehen baztertu
- Kronifikatzea ekidin: 1x60%; 2x80%; 3x90%
- Bakoitzari egokitutako psikoterapia
- T. farmakologikoa (Antidepresiboak)
  - 2-3 astetan hobeto sentitzen hasi
  - % 75 bi urtetan sendatu
  - % 50 sintoma erresidualak
  - % 10 ez da sendatzen
  - 6 hilabetetara uzten has daiteke
  - % 80 ez dute tratamendua betetzen

% 80 ez dute tratamendua betetzen

Kardiopatia bat izateko 6 aldiz
probabilidade handiagoa.

Hipokanpoa %10 baino gehiago
txikitzen da depresioaren ondorioz.

(Kramer, 2007)

Nahaste depresiboa

ERIZAINZAREN ZAINKETAK

- 1) Zauriak edo bere buruaz beste egitea ekidin
- 2) Bere burua zaintzea erraztu
- 3) Sentimenduen adierazpena sustatu
- 4) Gaixoa errealitatera bideratu
- 5) Autoestimazioa landu eta errekuperatu
- 6) Barruko gatazka bideratzen lagundu
- 7) Erlazio soziofamiliarrak estimulatu
- 8) Gerorako planak antolatzen lagundu
- 9) Tratamenduak monitorizatu

Autokontzientzia lantzen...

Pentsatu pasa duzun gertakaririk okerreanean. Zer sentitu zenuen? Nola erreakzionatu zenuen? Nola erreakzionatu zuten zure ingurukoek?

Leioako Erizaintzako
Unibertsitate Eskola
Escuela Universitaria
de Enfermería de Leioa

Osasun Mentalerako Erizaintza

7.1. gaia:

GOGO-ALDARTEAREN NAHASTEAK: NAHASTE DEPRESIBOA

Marta Arrue
marta.arrue@ehu.es

eman ta zabal zazu
universidad
del país vasco
euska! herriko
unibertsitatea